

Alliansarbetsgrupp för familjepolitik

Innehåll

Inledning	3
Arbetsgruppens uppgift	3
Sammanfattning	4
Utgångspunkter för gruppens arbete	4
Arbetsgruppen ska särskilt avhandla följande områden	5
Arbetsgrupp	6

Inledning

Allians för Sverige bärs av en idé om Sverige. Vi tror på människans inneboende kraft och vilja att ta ansvar. Vi vill att fler människor ska kunna stå på egna ben och känna glädjen i att försörja sig genom eget arbete. Fler ska känna att de kan göra en insats och att en extra ansträngning ger lön för mödan.

Vi vill att våra barn ska berikas med kunskaper, bli väl behandlade och utvecklas till ansvarstagande ungdomar i vår svenska skola. Att våra äldre ska känna trygghet i omsorgen och att sjukvården ska fungera bra. Vi ska vara en röst för dem som själva har svårt att göra sina röster hörda. Vi vill få på plats ett rättsväsende som förmår stå upp mot våld, brott och droger. Vi vill att det ska löna sig att arbeta, att fler ska vilja anställa och att fler företag ska starta, stanna och växa i Sverige.

Ett väl utvecklat miljöansvar är självklart för alliansregeringen, som bland annat flyttat fram positionerna och höjt ambitionen i klimatfrågorna både nationellt och internationellt. Vi har ett ansvar gentemot kommande generationer att aktivt arbeta för att lösa miljöproblemen och att få en uthållig användning av naturens resurser.

Även om mycket utträttats under de senaste åren med Alliansregering finns mycket kvar att göra. Människors makt över den egna vardagen, arbetslinjen, en strävan att uppnå full sysselsättning, företagsamhet samt en välfungerande och skattefinansierad välfärd är alla tydliga delar i vad vi vill ska känneteckna Sverige. För att nå dit måste politiken ständigt förnyas för att möta Sveriges utmaningar.

Den internationella krisens återverkningar i Sverige ställer oss inför stora utmaningar. Den ljusning av konjunkturen som vi nu ser vissa tecken på kan komma att möta bakslag. Andelen arbetslösa kommer att stiga de närmaste åren. För att Sverige ska återhämta sig så snabbt som möjligt krävs en politik som fokuserar på att få tillbaka människor i jobb samtidigt som vi värnar de offentliga finanserna. Bara så kan vi på sikt trygga välfärden.

Allians för Sverige ska i valrörelsen 2010 möta väljarna med ett valmanifest som är lika tydligt som i förra valet. För att utveckla vår politik med sikte på mandatperioden 2010-2014 tillsätts nu tio arbetsgrupper. En av dem är arbetsgruppen Familjepolitik.

Arbetsgruppens uppgift

Arbetsgruppen ska arbeta fram konkreta och väl underbyggda förslag inom det familjepolitiska området som gruppen anser ska inkluderas i Alliansens valmanifest 2010. Arbetsgruppen ska ange om förslagen kan genomföras tidigt under nästa mandatperiod, eller bör ses som målsättningar på längre sikt. Utöver de konkreta förslagen och underlagen ska arbetsgruppen presentera motiveringar till respektive förslag. Förslagen ska vara förenliga med en ansvarsfull ekonomisk politik, vara kostnads- och samhällsekonomiskt effektiva samt långsiktigt fördelningspolitiskt rimliga.

Arbetsgruppen ska därutöver ange ramar och den politiska inriktningen i stort för politikområdet familjepolitik under hela kommande mandatperioden 2010-2014. Arbetsgruppen ska också beskriva vad Alliansregeringen uppnått på det familjepolitiska området under den gångna mandatperioden.

Arbetsgrupperna bör i sitt arbete bjuda in utomstående experter på området och föra dialog kring viktiga samhällsutmaningar med olika aktörer som är verksamma inom området.

Under våren 2010 ska arbetsgruppen delge ekonomiarbetsgruppen underlag för de förslag som tas fram. Detta för att kunna säkerställa att (i) eventuella offentliga finansiella effekter, (ii) fördelningseffekter samt (iii) effekter på BNP och sysselsättning beräknas på ett enhetligt sätt som överensstämmer med beräkningskonventionerna för Regeringskansliet. Även ramar och riktlinjer för det fortsatta arbetet under hela mandatperioden ska beräknas på motsvarande sätt om de ska införas i valmanifestet och ska således delges ekonomiarbetsgruppen.

Sammanfattning

Alliansens familjepolitik grundar sig i barnens möjlighet att utvecklas tillsammans med sina föräldrar. Då barnens familjesituation i dag ser väldigt olika ut är det viktigt att familjepolitiken utgår från familjens egen situation. Valfrihet, barnen i centrum, ett ökat ansvarstagande och ett jämställt föräldraskap är nyckelord som sammanfattar alliansens syn på familjepolitiken.

Utgångspunkter för gruppens arbete

Alliansens familjepolitik grundar sig i barnens möjlighet att utvecklas tillsammans med sina föräldrar. De flesta barn i Sverige idag växer upp tillsammans med båda sina föräldrar. Vissa barn växer upp helt eller delvis med en ensamstående mamma eller pappa. En del andra barn växer upp i familjer som rymmer både gemensamma barn och barn från föräldrarnas tidigare relationer. Då familjebilden ser olika ut är det viktigt att familjepolitiken utgår från familjens egen situation.

Familjepolitiken ska möjliggöra för barn och föräldrar att tillbringa mer tid tillsammans och för föräldrar att kombinera föräldraskapet med ett aktivt arbetsliv. Politiker ska inte tala om för människor hur de ska leva sina liv. Målet ska istället vara att ge familjerna verktyg och möjligheter att själva välja hur man på bästa sätt kan kombinera arbete med ansvar och omsorg för sina barn.

Barnen i centrum

En viktig målsättning för familjepolitiken är att skapa goda förutsättningar för familjer att få tid tillsammans samtidigt som föräldrar ges möjlighet till ett aktivt arbetsliv. För många familjer är det svårt att få tiden att räcka till och att få vardagssusset att gå ihop. För vissa familjer har avdraget för hushållstjänster medfört en möjlighet att ta hjälp med vardagssysslor, vilket frigör tid för föräldrarna att tillbringa med sina barn. Även vårdnadsbidraget har givit föräldrar ökad möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn, samt möjliggjort en mjukare övergång mellan föräldradledighet och arbete. Införandet av en barnsomsorgsavgift har gett familjerna mer makt att själva styra över tillgången till barnomsorg och därmed bättre möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap.

Ett tryggt, jämställt föräldraskap

Grundtanken med föräldrapenningen är att ge alla föräldrar en ekonomisk möjlighet att stanna hemma med sina barn, åtminstone under deras första år. Vidare är rätten att vara tjänstledig under föräldradledigheten ett viktigt medel för nyblivna föräldrar att behålla anknytningen till arbetsmarknaden.

Idag tar kvinnor ut fyra femtedelar av det totala antalet utbetalda dagar. Det är inte alltid som detta beror på ett fritt val i den enskilda familjen, utan ofta styrs valen istället av de ekonomiska konsekvenserna av föräldradledigheten. Utgångspunkten måste även fortsatt vara frivillighet, men politiken ska skapa förutsättningar och incitament att dela uttaget. Jämställdhetsbonusen är ett exempel på ett sådant incitament.

Många föräldrar upplever att det är krångligt och att det tar tid att sätta sig in i reglerna kring föräldrapenningen. Regelverket begränsar också i vissa fall familjers möjlighet att själva planera uttaget av föräldradagar. Det positiva incitament som jämställdhetsbonusen skapar kan upplevas som otydligt då bonusen är ett skatteavdrag som realiserar något år efter föräldrapenninguttaget. Det är viktigt att en hög trovärdighet till föräldraförsäkringen bibehålls.

Barnfattigdom

Av samtliga barnhushåll hade cirka 8 % en låg ekonomisk standard under 2008. Vissa mönster kan skönjas; ensamstående med barn samt hushåll där föräldrarna är födda utomlands är överrepresenterade i denna grupp. Politikens mål måste vara att ge föräldrarna verktyg att förbättra sin egen situation, främst genom eget arbete, men också att förhindra att barnen som vuxna hamnar i samma situation. Likaså ska samhället kunna hjälpa de familjer som behöver extra stöd för att klara sitt vardagsliv.

Barn till särlevande föräldrar

En trygg uppväxt handlar i hög utsträckning om trygga ekonomiska förhållanden. Särskilt för ensamstående föräldrar kan den ekonomiska situationen ibland vara ansträngd, och särskilt så om den andre föräldern inte tar sitt ansvar för det gemensamma barnet. Detta riskerar att gå ut över barnet. Även om avsaknaden av den ena föräldern inte går att kompensera med pengar skapar ett ekonomisk gemensamt ansvar bättre förutsättningar för barnet. Det kan också finnas regler som i onödan försvårar ett samarbete mellan föräldrarna. Politikens inriktning bör vara att säkerställa att varje förälder tar sitt ekonomiska ansvar för att på så sätt ge barnet så bra uppväxtförutsättningar som möjligt.

Föräldrastöd

Föräldrarna är de viktigaste personerna i ett barns liv. De ska ha möjlighet att vid behov få stöd från samhället i deras viktiga uppgift. I en allt mer digitaliserad värld måste föräldrar lära sig att hantera nya situationer, såsom hot och trakasserier på Internet. Allt fler barn och ungdomar mår psykiskt dåligt och ofta behövs professionellt stöd. Allteftersom samhället utvecklas måste även de politiska ambitionerna och de stödinsatser som erbjuds följa samma utveckling.

Frågeställningar

Arbetsgruppen ska i sitt arbete utgå från inriktningen för det arbete som regeringen bedrivit under innevarande mandatperiod och utifrån ambitionen att påbörjade reformeringar och åtgärder, utvecklas och genomförs på ett effektivt sätt.

Arbetsgruppen ska särskilt avhandla följande områden

- **Förenklingar av föräldraförsäkringssystemet**
Många föräldrar upplever att dagens system för uttag av föräldrapenning och jämställdhetsbonus är krångligt och svåröverskådligt i sina olika detaljer. Går det att förenkla systemen? Kan föräldraförsäkringen bli mer flexibel? Hur kan förutsättningarna för jämställdhet mellan kvinnor och män förbättras?
- **Barnfattigdom**
Även om barn i Sverige generellt har goda uppväxtförhållanden finns det barn som lever under knappa ekonomiska förhållanden. Barn till föräldrar som har det ekonomiskt mycket kärvt är ofta utsatta i olika sammanhang, t.ex. vad gäller boendesituation. Kan åtgärder vidtas för att förbättra dessa barns uppväxtvillkor?
- **Villkor för barn till särlevande föräldrar**
Hur kan vi förbättra för de barn till särlevande föräldrar som har en svår ekonomisk situation? Hur kan båda föräldrarnas ekonomiska ansvar för det gemensamma barn som lever med en av föräldrarna säkerställas? Finns det regler som kan ändras för att underlätta samarbete mellan särlevande föräldrar? Vilken är det offentliga roll? I sitt arbete ska gruppen se till barnens ekonomiska situation, föräldrarnas incitament att arbeta och deras försörjningsplikt för sina barn.
- **Utveckling av föräldrastöd**
Hur kan den nationella strategi för föräldrastöd som regeringen presenterade under 2009 utvecklas? Kan föräldrastödet eller andra familjepolitiska insatser användas för att vända den negativa utvecklingen av ungdomars psykiska hälsa?

Arbetsgrupp

Ordförande i arbetsgruppen Ulf Kristersson (M)

Deltagande partirepresentanter Ulrika Carlsson (C), Helene Odenjung (FP), Emma Henriksson (KD)